

Sygn. akt X Ga 152/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Małgorzata Korfanty

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2014 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa **R. J.**

przeciwko **PPUH (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 25 marca 2014 r., sygn. akt VI GC 416/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) zasądza od pozwanej PPUH (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. na rzecz powoda R. J. kwotę:

- 799,34 zł (siedemset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych trzydzieści cztery grosze) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 grudnia

2011 r. do dnia zapłaty;

- 792,69 zł (siedemset dziewięćdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty;

- 1.194,54 zł (jeden tysiąc sto dziewięćdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt cztery grosze) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 lutego

2012 r. do dnia zapłaty;

b) oddala powództwo w pozostałym zakresie;

c) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 717 zł (siedemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 400 zł (czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSO Małgorzata Korfanty

Sygn. akt X Ga 152/14

UZASADNIENIE

Powód R. J. wniósł o zasądzenie od pozwanej Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Usługowo – Handlowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwoty 2.786,57 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu podał, że pozwana zakupiła od niego towary opisane w fakturach dołączonych do pozwu przy czym zapłaciła za nie tylko częściowo, nadto po upływie terminu wymagalności poszczególnych kwot. Nakazem zapłaty z dnia 18 maja 2012 uwzględniono żądanie powoda w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu zarzucała, że roszczenie jest bezzasadne, gdyż powód nie wykonał w sposób prawidłowy swojego zobowiązania. Podnosiła, że żądanie przez powoda zapłaty odsetek jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, gdyż powód sam spowodował opóźnienie w zapłacie odmawiając przedstawienia pozwanej kwitów wagowych i uniemożliwiając w ten sposób sprawdzenie ilości dostarczanego towaru. Zarzucała, że powód dostarczył towar w ilości mniejszej niż wskazana w fakturach.

Wyrokiem z dnia 25 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w Rybniku oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej 617 zł (tytułem zwrotu kosztów postępowania).

Sąd Rejonowy ustalił, że powód i pozwana współpracowali w zakresie dostaw kruszyw, które było używane przez pozwaną jako podkład przy wykonywanych przez nią inwestycjach. W sierpniu i wrześniu 2011 roku powód dostarczał pozwaną kruszywo. Materiał przywozili różni kierowcy powoda, różnymi samochodami. Kierowcy kupowali w imieniu powoda materiał od pierwotnego sprzedawcy, który wystawiał kwit wagowy. W oparciu o dane z kwitu wagowego kierowcy wypisywali w 2 egzemplarzach dokumenty W-Z, którymi dokumentowali dostarczenie pozwanej określonej ilości materiału. Towar był odbierany w imieniu pozwanej przez brygadzystę. Na żądanie brygadzysty część kierowców okazywała mu kwity wagowe, jednak nie czynili tego wszyscy. Faktury były wystawiane przez powoda po dostarczeniu większej ilości materiału pozwaną w oparciu o podpisane przez przedstawiciela pozwanej oryginały dokumentów W-Z.

Pozwana rozpoczęła współpracę z inną firmą w zakresie dostawy kruszywa i ustaliła, że występują widoczne różnice w objętości materiału przywożonego przez podmiot trzeci w stosunku do objętości materiału przywożonego przez powoda pomimo deklarowania tej samej masy ustalonej na podstawie kwitów wagowych. Pozwana kontynuowała współpracę z powodem do 2012 roku.

Pozwana dokonała częściowych wpłat należności w oparciu o dokonaną przez siebie korektę ilości dostarczonego materiału wskazanego w każdej z faktur, przyjmując średni tonaż 1 kursu na 26,50 tony.

W ocenie Sądu I instancji powód nie wykazał w sposób bezsporny zasadności swojego roszczenia. Ciężar dowodu spoczywa bowiem na stronie, która wywodzi z określonego faktu skutki prawne. Powód wobec zgłoszonych przez pozwaną zarzutów nie obalił powstałych wątpliwości. Powód co prawda powołał się w pozwie na kwity wagowe, jednakże pomimo żądania pozwanej odmówił złożenia ich oryginałów. Jakkolwiek powód uzasadniał odmowę złożenia tych dokumentów przekazaniem ich innemu podmiotowi, to usunięcie w ten sposób najistotniejszej części materiału dowodowego spod oceny Sądu nie może powodować negatywnych skutków dla jego przeciwnika procesowego. Postępowanie powoda polegające na odmowie przedstawienia tego dowodu zostało ocenione jako próba ukrycia niewygodnych faktów i potwierdziło zarzuty pozwanej co do innej niż wykazywana w pozwie ilości sprzedanego jej towaru.

Z uwagi na ustalony stan faktyczny i przywołane przepisy – art. 535 kc w zw. z art. 232 oraz 233 par. 2 kpc Sąd uznał roszczenie powoda za bezzasadne i powództwo oddalił w całości.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód zaskarżając go w całości, wnosząc o jego o jego zmianę poprzez zasądzenie na jego rzecz kwoty 2.786,62 zł i kosztów postępowania za obie instancje.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu za podstawę rozstrzygnięcia niewiarygodnych zeznań świadka Z. K.,
- naruszenie art. 6 kc i 232 kpc poprzez obciążenie powoda ciężarem udowodnienia, że dostarczył towar w ilości wynikającej z zatwierdzonych przez pozwaną dokumentacji WZ i faktur , podczas gdy obowiązek wskazania, tak nie było winien obciążyć stronę pozwaną.
- naruszenie prawa procesowego mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj art. 233 kpc, ,227 kpc i art. 328 § 2 kpc.

Powód wniósł ponadto na podstawie art. 382 kpc o przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy o sygn VI GC 303/12 Sądu Rejonowego w Rybniku.

W uzasadnieniu apelacji powód wskazał, że Sąd I instancji bezpodstawnie dał wiarę zeznaniom świadka Z. K., który podał, że część kierowców powoda rzekomo odmawiała pokazywania kwitów wagowych. Świadek ten nie wskazał, którzy kierowcy odmawiali pokazywania kwitów wagowych W przypadku pojawienia się wątpliwości po stronie pozwanej w zakresie ilości dostarczonego materiału to strona pozwana winna podjąć działania zmierzające do zweryfikowania ilości dostarczonego przez powoda materiału. Całkowicie niewiarygodne jest twierdzenie pozwanego, że „tolerował” odmowę okazania przez pracowników powoda kwitów wagowych. Pozwany kwestionując faktyczną ilość dostarczonego kruszywa powinien to udowodnić poprzez złożenie stosowanych wniosków, dowodów, czemu nie sprostał. Przedstawiony przez powoda materiał dowodowy wykazał, że powód dostarczył pozwanemu towar w ilości wskazanej w wystawionych przez powoda fakturach VAT. Prawidłowa ocena materiału dowodowego winna doprowadzić do wniosku, że powód udowodnił, iż dostarczył kruszywo w ilości wynikającej z faktur VAT wystawionych na podstawie dokumentów WZ. Jedynym sposobem weryfikacji danych zawartych w dokumentach towaru (a więc kwitach wagowych) był pomiar kontrolny. Tym samym argumentacja Sądu, który wywodzi z rzekomego braku przedłożenia kwitów wagowych podstawę potwierdzenia niewykazania zasadności żądania pozwu, staje się dla powoda pozbawiona logiki. Sąd I instancji nie ustosunkował się do dowodu z odpisu dowodów rejestracyjnych pojazdów, którymi powód dostarczał kruszywo. Sąd I instancji nie wyjaśnił jak ocenił dowód a wynikał z niego wprost ,że pojazdy te (z naczepami) posiadały tonaż o wiele większy niż określony przepisami prawa. Sąd nie wydał w toku postępowania postanowienia o dopuszczeniu lub oddaleniu wniosków powoda o przeprowadzenie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Rybniku w sprawie Vi GC 303/12.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że świadek Z. K. jednoznacznie zaprzeczył, że pracownicy powoda zawsze okazywali mu kwity wagowe. Świadczą o tym pozostałe dowody zebrane w sprawie, a przede wszystkim fakt, że waga poszczególnych transportów znacznie odbiegała od technicznych możliwości poszczególnych samochodów. Powód nie przedstawił kwitów wagowych co stanowiło nieudolną próbę ukrycia niewygodnych faktów, których ujawnienie przekreśliłoby szansę powoda na skuteczne dochodzenie roszczenia. Sprawa VI GC 303/12 dotyczyła innego stosunku prawnego , zaś jej rozstrzygnięcie nie stanowiło prejudykatu dla przedmiotowej sprawy. Ponadto wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt innej sprawy należy uznać za spóźniony i niemożliwy do uwzględnienia ponieważ przepisy procedury cywilnej nie przewidują możliwości przeprowadzenia dowodu z określonego zbioru dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie, a wyrok Sądu I instancji, jako wadliwy nie mógł się ostać.

Zgodnie z art. 505¹³ § 2 k.p.c., jeżeli Sąd II instancji nie prowadzi postępowania dowodowego uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Wyrok Sądu Okręgowego oparty jest o art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 505⁹ § 1¹ k.p.c. Według treści tego ostatniego przepisu apelację w postępowaniu uproszczonym można oprzeć na zarzutach naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, oraz naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy.

Zarzuty podniesione w apelacji przez powoda zasługują na uwzględnienie. Sąd I Instancji prawidłowo wskazał podstawę prawną roszczenia powoda- art. 535 kc – jednakże z zaferowanego przez strony materiału dowodowego wyciągnął nieprawidłowe wnioski.

W pierwszej kolejności należy wskazać ,iż przy sprzedaży jako umowie wzajemnej świadczenia stron powinny być spełnione równocześnie, chyba że m.in. z umowy stron wynika, że jedna ze stron obowiązana jest do wcześniejszego świadczenia (art. 488 § 1 k.c.). Obowiązek świadczenia istnieje, ulega jednak odroczeniu w czasie. Zobowiązanie kupującego do zapłaty ceny jest wymagalne z chwilą zawarcia umowy sprzedaży i od tego czasu sprzedawca może domagać się zapłaty ceny, a także odsetek ustawowych w razie opóźnienia w zapłacie na podstawie art. 481 k.c.

Powód przedstawił dowody na poparcie swojego stanowiska przedkładając faktury VAT , z których wynika, że pozwana zakupiła u niego materiały budowlane (piasek, kamień , tłuczeń itp.) Pozwana nie zgłaszała powodowi żadnych zastrzeżeń dotyczących ilości dostarczonego towaru. Powód i jego pracownicy , okazywali pozwanej i jej pracownikom kwity wagowe, odmawiali jednak oddania ich pozwanej, ponieważ powód był zobowiązany odsyłać je firmie , od której nabywał kruszywo. Obecnie kwity wagowe znajdują się jedynie w posiadanie tej firmy. Kwity wagowe były zawsze okazywane pozwanej i jej pracownikom. Niewiarygodne wydaje się aby w przypadku odmowy okazywania kwitów wagowych przez powoda pozwana kontynuowała z nim współpracę. Wydanie kupującemu towaru jest przede wszystkim czynnością faktyczną, która może być wykazywana w procesie wszelkimi środkami dowodowymi.

Zważyć należy ,iż w profesjonalnym obrocie działanie z należytą starannością jest obowiązkiem kontrahenta a w przypadku kiedy pozwana miała jakiegokolwiek wątpliwości dotyczące ilości dostarczonego towaru powinna dokonać sprawdzającego ważenia i jego kosztami w razie niezgodności kosztami obciążyć powoda. Procedurę taką pozwana powinna podjąć zwłaszcza w przypadku jeśli powód i jego pracownicy w sposób nieuprawniony odmawialiby przedstawienia kwitów wagowych. Pozwana takich kroków nie podjęła i nie wykazała, że powód zaniżał wagę dostarczonego towaru w stosunku do wagi wynikającej z dokumentów WZ i faktur. Stosownie do treści art. 548 § 1 k.c., niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia rzeczy przechodzi na kupującego z chwilą wydania rzeczy, niezależnie od tego kiedy kupujący stanie się właścicielem tej rzeczy. Przez wydanie rzeczy rozumieć należy przede wszystkim wydanie w rozumieniu art. 348 k.c.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy nieprawidłowo dokonał oceny zeznań świadka Z. K., pracownika pozwanej. Świadek ten nie potrafił bowiem wskazać , którzy kierowcy nie przedstawiali mu kwitów wagowych. Twierdził , że pozwana dokonała dwukrotnie ważenia przywiezionego surowca, jednak pozwana nie przedstawiła żadnych dokumentów na potwierdzenie tego faktu. Świadek nie pamiętał nazwy innego dostawcy , u którego zamówiono kamień. Przesłuchiwani w charakterze świadków kierowcy powoda z kolei zeznawali jednomyślnie, że okazywali Z. K. kwity wagowe a on nie zgłaszał niezgodności co do ilości towaru wskazanego w dokumentach W-Z. Potwierdzili także ,że odmawiali oni jedynie pozostawienia tych dokumentów u pozwanej. W świetle zeznań kierowców oraz pozostałego materiału dowodowego zebranego w sprawie nie można było, jak to zrobił Sąd Rejonowy, uznać za wiarygodne zeznań świadka Z. K. i zasadnym jest zarzut powoda ,iż Sąd Rejonowy oceniając jego zeznania przekroczył granicę swobodnej oceny dowodów. Brak przedłożenia przez powoda kwitów wagowych nie powoduje, że roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż ilość dostarczonego pozwanej kruszywa i należne powodowi za to wynagrodzenie została wykazana innymi dowodami –w tym dokumentami WZ i fakturami,

Z przytoczonych względów, Sąd Okręgowy, na podstawie przepisu art. 386 k.p.c., uwzględnił apelację powoda i zmienił zaskarżony wyrok uznając, iż roszczenie powoda wywodzone jest słusznie z przepisu art. 535 kc. . O ile pozwana twierdzi, że kupiła rzecz obciążoną wadami, może dochodzić roszczeń opartych na reżimie odpowiedzialności z tytułu rękojmi, gwarancji lub odszkodowawczym: kontraktowym lub deliktowym. Różnice w regułach odpowiedzialności i trybie dochodzenia roszczeń na podstawie rękojmi i na zasadach ogólnych są istotne i jest rzeczą strony uprawnionej rozważenie określonych zalet i wad każdego z ww. reżimów odpowiedzialności.

W przedmiotowym procesie jednak pozwana nie wykazała przysługujących jej z jakiegokolwiek tytułu roszczenia wobec powódki.

Sąd Okręgowy oddalił apelację w pozostałym zakresie, gdyż wskazana wartość roszczenia przewyższała wymaganą wierzytelność powoda wynikającą z sumy kwot wskazanych faktur załączonych do pozwu.

Orzeczenie o kosztach postępowania pierwszoinstancyjnego oparto na przepisie art. 98 k.p.c.

Powódka wygrał proces w całości zatem pozwana była zobowiązana mu zwrócić koszty w postaci opłaty od pozwu w wysokości 100 zł i koszty zastępstwa procesowego w wysokości 617 zł. (wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 1.200 zł ustalone w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1349 z późn. zm. oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł).

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego oparto na przepisie art. 98 k.p.c. Pozwana, która przegrała proces w instancji odwoławczej zobowiązana była zwrócić powodowi jego koszty.

Na koszty poniesione przez powoda w toku postępowania odwoławczego złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 300,00 zł oraz opłata sądowa od apelacji w kwocie 100 zł.

Wysokość zasądzzonego wynagrodzenia radcy prawnego w postępowaniu apelacyjnym Sąd ustalił w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 3 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1349 z późn. zm.).

SSO Małgorzata Korfanty